

แนวทางการขยายผลการฝึก หลักสูตร จิตอาสา 904 ให้กับทหารกองประจำการ หน่วยขึ้นตรง กองพลทหารราบที่ 4

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรได้พระราชทานพระราชดำรัส ใน พิธีถวายสัตย์ปฏิญาณและสวนสนามของทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ เนื่องในพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม 2550 ความตอนหนึ่งว่า

“ไทยเรารักษาเอกราชและ ผืนแผ่นดินให้มั่นคงเป็นปึกแผ่นมาได้ ก็เพราะเราทุกคนมีความสำนึก ตระหนักในความเป็นไทย และ หน้าที่ที่จะธำรงรักษาชาติประเทศไว้ให้เป็นอิสระ มั่นคง ตามประวัติการณ์ที่สถานการณ์บ้านเมืองเราในทุกวันนี้ เป็นที่ทราบแก่ใจของเราทุกคนที่สุดแล้วว่า ไม่น่าไว้วางใจ พูดได้ว่าหากคนไทย ขาดความสำนึกในชาติ ขาดความสามัคคี ก็อาจจะประสบเคราะห์กรรมทั้งชาติ จึงขอให้ทหารทุกคน และ ชาวไทยทุกคน ทุกหมู่เหล่า ได้พิจารณาตัดสินใจว่า ประเทศชาติของเรานั้น สำคัญควรที่จะรักษาไว้ให้ยั่งยืนต่อไปหรือไม่ ถ้าเห็นว่าสำคัญมั่นใจ ก็ให้สังวร ระวังกายใจ ให้ตั้งมั่นอยู่ในสัตย์สุจริต พยายามลด อคติลง และ สร้างเสริมความเมตตาสามัคคี ในกันและ กัน ไม่ว่าจะทำการสิ่งใด ให้ยึดเอาความมั่นคงปลอดภัยของชาติ เป็นเป้าหมายที่สูงสุด”¹ พระราชดำรัส ที่ได้ทรงเตือนสติให้ คนไทยทุกหมู่เหล่า ได้ตระหนักถึง ความรักความสามัคคีของ คนในชาติ และ ความมั่นคงปลอดภัยของชาติเป็นปัจจัยสำคัญ ที่จะทำให้ชาติ บ้านเมืองอยู่รอด

พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้หน่วยราชการในพระองค์ 904 ดำเนินการจัดการฝึกอบรม โครงการจิตอาสาพระราชทาน 904 วปร. หลักสูตรหลักประจำ รุ่นที่ 1/61 ประจำปี พ.ศ. 2561 รุ่น “ เป็นเบา เป็นแม่พิมพ์” ตั้งแต่วันที่ 15 มี.ค. – 30 เม.ย. 61 ณ กองพันฝึกส่วนหลัง กองบัญชาการหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ เขตพระราชฐานในพระองค์ “วิภาวดี” โดยมีวัตถุประสงค์การฝึก เพื่อสร้างผู้นำในการขับเคลื่อนโครงการจิตอาสาพระราชทาน 904 วปร. ที่มีคุณสมบัติพร้อมที่จะเป็นวิทยากรต้นแบบ และถ่ายทอดความรู้ แก่ประชาชน

จิตอาสา ตลอดจนมีความเข้าใจ ในแนวทางตามพระราชดำริ ของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร โดยเฉพาะหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ,ศาสตร์พระราชาและ โครงการพระราชดำริต่างๆ เพื่อสนองพระราชโอบายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการที่จะ “ สืบสาน รักษา ต่อยอด ” โครงการพระราชดำริ อันจะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ ของประชาชน และ ประเทศชาติให้มั่นคง สืบต่อไป

ผู้สำเร็จการฝึก หลักสูตร จิตอาสา 904 ได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นวิทยากรบรรยาย ให้ความรู้เกี่ยวกับ “สถาบันพระมหากษัตริย์ กับประเทศไทย” และความรู้เกี่ยวกับ “จิตอาสา” เพื่อขยายผลการฝึกให้กับหน่วยทหาร,หน่วยงานราชการ, ประชาชนและสถาบันการศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบ ตั้งแต่ 5 พ.ค. 61 จนถึงปัจจุบัน จากการประเมินผล จากผู้รับฟังการบรรยาย และการฝึกขยายผล การฝึกจิตอาสา 904 ในห้วงที่ผ่านมา เนื้อหาวิชาและรูปแบบการฝึกฯ สามารถสร้างกระบวนการรับรู้ ในความสำคัญในภารกิจหน้าที่ ของจิตอาสา ตลอดจนสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันหลักของชาติ ได้เป็นอย่างดียิ่ง ส่งผลให้ผู้ผ่านการฝึกอบรม มีจิตสำนึกและอุดมการณ์ในการจงรักภักดี ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ รวมถึง การน้อมนำศาสตร์พระราชา และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต โดยผู้ผ่านการอบรมฯ มีความสมัครใจเข้าร่วม กิจกรรมจิตอาสาพัฒนา เมื่อมีการจัดกิจกรรม จิตอาสาพัฒนาในพื้นที่ ทุกครั้งเมื่อมีโอกาส และ เมื่อเกิดเหตุภัยพิบัติทางธรรมชาติ หรือ เกิดอุบัติเหตุ ประชาชนจิตอาสา จะสมัครใจเข้าร่วมให้การช่วยเหลือตามกำลังขีดความสามารถ ซึ่งนับได้ว่า เป็นปรากฏการณ์ ของการแสดงออกถึงความมีจิตสำนึกสาธารณะ ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ของคนในชาติ ซึ่งเป็นคุณลักษณะนิสัยที่ดี ที่น่ายกย่องประการหนึ่งของคนไทย

การพัฒนา และเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ นั้นเป็นประเด็นหลักของยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์และยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง ที่มีเป้าหมายในการมุ่งสร้าง พัฒนา คนไทยในทุกมิติ ให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพ ประกอบกับ นโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2564) ได้กำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินการตามนโยบาย

“ การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ” ด้วยการส่งเสริมทุกภาคส่วนในสังคมให้ตระหนักรู้และเข้าใจถึงบทบาท และคุณค่าของสถาบันพระมหากษัตริย์ ในฐานะศูนย์รวมจิตใจของชาติ ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนทั่วไป ได้เรียนรู้ และเข้าใจหลักการทรงงาน ตลอดจนเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ให้ได้ รับทราบ²

ดังนั้น การพัฒนาและเสริมสร้าง ความจงรักภักดี ต่อสถาบันหลักของชาติจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะอบรมปลูกฝังให้อยู่ในสำนึกของ จิตใจคนไทยทุกคนให้เท่าเทียมและรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ และการมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของยุค Internet of Thing (IOT) ซึ่งกองทัพบก เป็นหน่วยงานด้านความมั่นคงที่มีภารกิจหลักในการพิทักษ์รักษาปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ ตลอดจนสนับสนุนภารกิจของสถาบัน ตาม พรบ. การจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2550 ในมาตรา³ ซึ่งกำลังพลของกองทัพบกทุกนายต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ในการแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบัน และการมีพื้นฐานลักษณะนิสัย หรือหลักความประพฤติ ในรูปแบบ “จิตอาสา” ให้เป็นแบบอย่างของส่วนราชการอื่นๆ ตลอดจนประชาชนคนไทยซึ่งการปลูกฝังอุดมการณ์จงรักภักดีต่อสถาบัน และสร้างอุดมการณ์จิตอาสา “เราทำความดีด้วยหัวใจ” ของกองทัพบก

ซึ่งความหมายของ จิตอาสา หมายถึง ความสำนึกของบุคคลที่มีต่อส่วนรวม เป็นจิตที่เป็นผู้ให้ คิดดี คิดทางบวก มีความหวังดีต่อผู้อื่น เป็นความสมัครใจ เต็มใจ ตั้งใจทำ อยากรช่วยเหลือ โดยไม่หวังผลตอบแทน และส่งผลให้เกิดความสุขทางจิตใจ ผู้ที่มีจิตสาธารณะ จะแสดงพฤติกรรมที่อาสาทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม การงดเว้นการกระทำที่จะส่งผลให้เกิดความชำรุดเสียหาย การมีส่วนร่วมดูแลรักษา และเคารพสิทธิของบุคคลอื่นในการใช้ทรัพย์สินส่วนรวม โดยที่ คำว่า “จิตอาสา” มีความหมายใกล้เคียง กับคำว่า “จิตสาธารณะ” โดยสามารถจำแนกความหมาย ของ “ จิตอาสา” และ “จิตสาธารณะ” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ได้ดังนี้

“จิต” (mind) หมายถึง ใจ สิ่งที่มีหน้าที่รู้ คิดและนึก⁵

“จิตสำนึก” (consciousness) หมายถึง เป็นภาวะที่จิตตื่นและรู้ตัว รู้ว่าทำอะไร อยู่ที่ไหน เป็นอย่างไร สามารถตอบสนอง ต่อสิ่งเร้าจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ รูป เสียง กลิ่น รส และสิ่งที่สัมผัสได้ด้วยกาย⁶

“อาสา” (service, volunteer) หมายถึง การเสนอตัวเข้ารับทำสิ่งที่ เป็นประโยชน์ ซึ่งอาจ เป็นประโยชน์ต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือประโยชน์ต่อส่วนรวมก็ได้⁷

“สาธารณะ” (public) หมายถึง ทัวไป เป็นของกลางสำหรับส่วนรวม การแสดงออกเพื่อ สังคมส่วนรวม เป็นการบริการชุมชน ทำประโยชน์เพื่อสังคม ถ้าใช้ของก็จะใช้ประโยชน์ ร่วมกัน⁸

ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างจิตอาสาและจิตสาธารณะ โดย จิตอาสา” (volunteer mind) หมายถึง จิตใจที่คิดช่วยเหลือผู้อื่น จิตใจที่เป็นผู้ให้ เช่น ให้สิ่งของ ให้เงิน ให้ความ ช่วยเหลือด้วยกำลังร่างกาย แรงสมอง ซึ่งเป็นการเสียสละ สิ่งของตนเองมี แม้กระทั่งเวลา โดยมีปัญญาเป็นเครื่องกำกับ เป็นการกระทำที่ไม่เบียดเบียนตนเอง ส่งผลให้แสดง พฤติกรรมหลัก 3 ด้าน ได้แก่ 1) การช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน 2) การเสียสละ ประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และ 3) การมุ่งมั่นพัฒนาสิ่งรอบตัวให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

“จิตสาธารณะ” (public mind) บางครั้งอาจใช้คำว่า จิตสำนึกสาธารณะ หมายถึง จิตใจ ที่คำนึงถึงส่วนรวมร่วมกัน คำนึงถึงบุคคลอื่นที่ต่างมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงเป็นหนึ่ง เดียวกัน รวมทั้งมีความสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีงาม ความเป็น ระเบียบเรียบร้อยประหยัด และมีความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ส่งผลทำให้แสดง พฤติกรรม 3 ด้าน ได้แก่ 1) การงดเว้นการกระทำที่จะส่งผลทำให้เกิดความชำรุดเสียหาย ของทรัพย์สินส่วนรวม 2) การมีส่วนร่วมดูแลรักษาทรัพย์สินส่วนรวม และ 3) การเคารพ

สิทธิของบุคคลอื่นในการใช้ทรัพย์สินส่วนรวมบางครั้งหมายถึงจิตอาสาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจิตอาสาและจิตสาธารณะ ถ้าใช้มุมมองของการคิดที่เป็นระบบไม่มองแยกส่วน จะพบว่า จิตอาสาและจิตสาธารณะเป็นสิ่งที่เกื้อกูลซึ่งกันและกัน การมีจิตอาสาทำให้แสดงพฤติกรรมออกมาซึ่งอาจเป็นประโยชน์ในระดับส่วนบุคคลหรือในระดับส่วนรวม ถ้าเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมสิ่งนั้นจะกลายเป็นจิตสาธารณะ ส่วนการมีจิตสาธารณะ บางครั้งต้องอาศัยจิตอาสาเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมเช่นกัน

โดยที่ จิตอาสา มีความสำคัญ ทั้งในระดับบุคคล กล่าวคือ ทำให้บุคคลมีความคิดขั้นสูงช่วยยกระดับจิตใจที่เปี่ยมไปด้วยเมตตา เพราะจิตอาสามุ่งเน้นการให้มากกว่าการรับ ทำให้ได้พบความสุขที่เกิดจากการให้ ซึ่งเป็นความสุขที่มีคุณค่ากว่าความสุขที่เกิดจากการได้รับ บุคคลที่มีจิตอาสาย่อมเป็นที่รักใคร่ของบุคคลรอบข้าง เพราะมองเห็นคุณค่าในความดีที่มีอยู่ในบุคคลนั้น มากกว่ามูลค่าของทรัพย์สินใดๆ นอกจากนี้ยังเป็นการผูกมิตรแท้ได้อย่างยั่งยืน ในด้านสังคม หากประชาชน ส่วนใหญ่ของสังคมนั้นๆ มีความเป็น “จิตอาสา” จะทำให้สังคมมีการแบ่งปัน การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ร่วมมือกันดูแลรักษาสิ่งของสาธารณะเพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกัน รวมทั้งสิ่งแวดล้อมรอบตัว ส่งผลให้สังคมน่าอยู่และเป็นสังคมคุณภาพที่ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้ พึงพาอาศัยซึ่งกันและกัน

พล.อ. อภิรัชต์ คงสมพงษ์ ผบ.ทบ. ได้มอบนโยบายการฝึก ในปี พ.ศ.2562 ไว้ว่า “สำหรับนโยบายการพัฒนาศักยภาพของทหารกองประจำการนั้น กองทัพบกยังคงเน้นมาตรฐานการฝึก ระบบการบังคับบัญชา การพัฒนาคุณภาพชีวิต เสริมสร้างให้มีทักษะด้านการทหาร เป็นทหารต้นแบบที่มีระเบียบวินัย มีอุดมการณ์รักชาติ จิตอาสา พร้อมทั้งจะปฏิบัติการกิจทั้งด้านความมั่นคง การพัฒนาประเทศ และช่วยเหลือประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ”⁹ ในกรอบรูปปลูกฝังอุดมการณ์ ความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติของกองทัพบก นั้นจะเป็นการเรียนการสอน ในหลักสูตรตามแนวทางรับราชการ,การเสนาสนเทศ, การรับฟังการอบรมชี้แจงจากผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น แต่ยังคงขาดการจัดแผนการฝึกที่เป็นรูปแบบ เป็นระบบ โดยเฉพาะการปลูกฝังอุดมการณ์ จิตอาสาให้กับกำลังพล ทหารกองประจำการ

ดังนั้น การนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึก อบรมหลักสูตร จิตอาสา 904 หลักสูตรหลักประจำ รุ่นที่ 1/61 “เป็นเบา เป็นแม่พิมพ์” มาขยายผลในการฝึกอบรมให้กับกำลังพลภายในหน่วยถือว่า เป็นการจัดระบบการฝึกอบรมด้านอุดมการณ์ความจงรักภักดีต่อสถาบัน และการสร้างเสริม “อุดมการณ์ จิตอาสา” ที่เป็นรูปธรรม สามารถวัดผล/ประเมินผล และต่อยอดได้เป็นอย่างดี จึงมีแนวความคิดในการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกมาจัดหมวดหมู่กำหนดเป็นรูปแบบการฝึก ทำการฝึกขยายผลให้กับกำลังพลทหารกองประจำการ หน่วยขึ้นตรง ของกองพลทหารราบที่ 4 อย่างเป็นรูปธรรม สามารถนำไปขยายผล ต่อยอดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ก่อนที่จะ พิจารณาถึง การจัดระบบการฝึกในการปลูกฝังอุดมการณ์ รักชาติ รักสถาบัน และอุดมการณ์จิตอาสา ให้กับทหารกองประจำการ ควรที่จะศึกษา กลุ่ม Gen Z ซึ่งเป็นกลุ่มชาย และ หญิง ที่เกิดตั้งแต่ปี 2543 (ปี ค.ศ.2000) เป็นต้นมา ซึ่ง ทหารกองประจำการในปัจจุบัน จะอยู่ใน ช่วงกลุ่ม Gen Z ถือเป็นผู้ที่มีบุคลิกลักษณะเฉพาะคือ เกิดและเติบโตมาพร้อมกับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี อยู่ในครอบครัวที่มีความหลากหลายด้านเชื้อชาติ ภาษา และวัฒนธรรม ทำให้สามารถสื่อสารแบบ Multi-task มีความเป็นตัวของตัวเองสูง มีทักษะการคิดวิเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์ และมีความสงสัยอยากรู้อยากเห็น ตลอดจนมีทักษะการเป็นผู้ประกอบการ และ มีความปรารถนาที่จะเปลี่ยนโลกหรือทำสิ่งที่ดี ๆ ให้เกิดขึ้นจนประสบความสำเร็จ และแม้จะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับคอมพิวเตอร์และสมาร์ทโฟน แต่ก็เป็นผู้ที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตอาสา และ นี้ถึงผู้อื่นด้วย¹⁰

จากคุณลักษณะ ของ กลุ่ม Gen Z ประกอบกับกระแสยุคโลกาภิวัตน์ ที่ Social Media มีอิทธิพลในการชี้นำทางความคิด ให้กับ สังคม ประกอบกับในห้วงที่ผ่านมา ระบบการศึกษา ของ ประเทศไทย ไม่ได้ให้ความสำคัญในการศึกษา วิชาประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง จึงส่งผลให้ เยาวชน คนรุ่นใหม่บางกลุ่ม ขาดความสำนึกในความจงรักภักดี กตัญญูรู้คุณ ของ สถาบันชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์ และ บรรพบุรุษ

จากพระราชเสาวนีย์ ของ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ฯ พระบรมราชินีนาถ พระพันปีหลวง ได้พระราชทานแก่คณะบุคคลต่างๆ ที่เข้าเฝ้า ถวายชัยมงคล ในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย พระตำหนักจิตรลดารโหฐานพระราชวังดุสิตวันเสาร์ที่11สิงหาคม2551 ได้ทรงสะท้อน ให้ คณะรัฐบาล ในสมัยนั้น ได้ตระหนักถึงผลเสีย ของการไม่ให้เยาวชนได้ ศึกษาเรียนรู้ ถึง ประวัติศาสตร์ของชาติไทย ดังนี้

“เราจะพูดถึงความยิ่งใหญ่ของประเทศไทย ที่ประเทศไทยบรรพบุรุษของเราเสียสละชีวิต เพื่อปกป้องผืนแผ่นดินมาด้วยเลือดเนื้อ ด้วยชีวิต แต่เสียตายตอนนี้ ท่านนายงา เขาไม่ให้ เรียนประวัติศาสตร์แล้วนะ ฉันก็ไม่เข้าใจ เพราะตอนที่ เรียนอยู่ที่สวิตเซอร์แลนด์ก็แสนไม่มีประวัติศาสตร์อะไรเท่าไร แต่เราก็ต้องเรียนประวัติศาสตร์ของสวิส แต่เมืองไทยนี้ โอ้โห บรรพบุรุษเลือดทาแผ่นดินกว่าจะมาถึงที่ให้ พวกเราอยู่นั่ง อยู่กันสบาย มีประเทศชาติเนี่ย เรากลับไม่ให้เรียนประวัติศาสตร์ ไม่รู้ว่าใครมาจากไหน เอ๊ะเป็น ความคิด ที่แปลกประหลาด(ทรงพระสรวล) อย่างที่อเมริกา ถามไปเขาก็สอนประวัติศาสตร์ บ้านเมืองของเขา ที่ไหน ประเทศไหน เขาก็สอนกัน แต่ประเทศไทยไม่มี ไม่ทราบว่าเป็นแผ่นดินนี้มันรอดมาอยู่ จนบัดนี้เพราะใคร หรือว่ายังไง โอ้โห อันนี้น่าตกใจ แต่ชาวต่างประเทศยังไม่ค่อยทราบว่ามีนักเรียนไทยนี้ไม่มีการสอนประวัติศาสตร์ชาติเลย”¹¹

ถึงแม้ ในห้วงที่ผ่านมา จะมีการปฏิรูปการศึกษาแต่ สิ่งที่ขาดหายไปคือคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนาขีดความสามารถในระบบความคิดที่เป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งในการ พัฒนาศักยภาพของคน¹² ประกอบกับ ระบบการศึกษาของ ประเทศไทย ยังคงเป็นระบบ การศึกษา ในเอเชีย ที่ เน้นเป็นการประเมินผลบนพื้นฐานการสอบไล่ (Exam Meritocracy) คือการเรียนแบบท่องจำ ไม่มีปฏิสัมพันธ์ ไม่มีข้อโต้แย้ง นักเรียน รับ Input ออกมา เป็น Output โดยไม่มีการประเมินว่า Output นั้นถูกหรือผิด ไม่ต่างกับเครื่องจักร ผิดกับ ของ สหรัฐอเมริกา และ ฝรั่งเศส ที่เป็นระบบคิดและ ระบบที่ดัดศักยภาพออกมาจาก นักเรียน¹³ จึงส่งผลให้ วิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งมีความสำคัญยิ่งในการ ปลูกฝังความรักและ ความภาคภูมิใจในความเป็น ชาติ ถูกลดความสำคัญ และ กลายเป็นวิชา ที่ท่องจำเพื่อสอบ มากกว่า

จึงไม่น่าแปลกใจ ที่ เยาวชนคนรุ่นใหม่ ขาดความตระหนักรู้ถึงความสำคัญ ของสถาบันหลักของชาติ โดยเฉพาะ สถาบันพระมหากษัตริย์ จึงนับว่า เป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อความมั่นคงของประเทศ ในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่ง เทคโนโลยีสารสนเทศ มีผลอย่างมาก ในการดำรงชีวิต โดยเฉพาะ ทางระบบความคิด (Mindset) ของคนในชาติ โดยเฉพาะ ในหมู่นักเรียน นักศึกษา ซึ่งความจำเป็น ในการพัฒนาระบบคิด (Mindset) ให้รวดเร็ว ต่อการขยายตัว ของโลกาภิวัตน์คือเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในความได้เปรียบเสียเปรียบ ในการแข่งขัน (Comparative Advantage) และสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ในการคิด (Paradigm Shift)อาจนำไปสู่การล่มสลายในที่สุด¹⁴

จากผลการเลือกตั้ง ใน ปี พ.ศ. 2562 ที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่า ประชาธิปไตย กับการเมืองไซเบอร์ (Cyber Politics) มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการเมือง พลังประชาชน ที่มาจาก Social media ที่เกิดจาก กระบวนการจัดตั้ง ของ กลุ่มบางกลุ่ม สามารถสร้างแนวความคิด โดยใช้ อิทธิพล ของ สื่อ Social media บิดเบือนข้อมูล ให้ได้เป็นหลักประกันว่าประชาชน เหล่านั้นจะได้รับการปลดแอกให้ได้เป็นมนุษย์แท้จริง ที่มีสิทธิและ เสรีภาพ แต่อาจเป็นเพียง การเปลี่ยนแปลงของกลุ่มที่ยึดแนวทางเผด็จการ เพียงแต่อาศัยความชอบธรรม จากเสียงข้างมาก และ ล้างสมอง ด้วย Cyber¹⁵

สังคมไทยเป็นลัทธิเอาอย่าง และยอมจำนนต่อสิ่งที่ไม่ถูกต้อง กล่าวคือ นอกจากประชาชน จะไม่ตระหนักว่าเรื่องใดถูกเรื่องใดผิดแล้ว สังคมไทยยังกลับตาลปัตร เห็นผิดเป็นชอบ ในหลายเรื่อง เพราะเอาเสียงส่วนใหญ่เข้าว่า หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าถ้ามีคนทำผิดกันมากเข้า เรื่องที่ว่าผิดนั้นก็กลายเป็นเรื่องที่ถูกต้องขึ้นมาได้สำหรับสังคมไทย และกลายเป็น “เรื่องธรรมดาที่ใครๆ เขาก็ทำกันทั้งนั้น ทำไมเราจะทำบ้างไม่ได้” ความจริง เรื่องความ ถูกผิดนี้มีใช่เรื่องของประชาธิปไตย หรือการถือเอาเสียงข้างมากเป็นบรรทัดฐาน เพราะ เรื่องใดที่ผิด แม้จะมีเพียงคนเดียวที่เห็นว่าผิด เรื่องนั้นก็ยังคงผิดอยู่เสมอ เช่นเดียวกัน หาก เรื่องใดเป็นเรื่องที่ถูกต้องชอบธรรมแล้ว แม้จะมีเพียงคนเดียวที่เห็นว่าถูกต้องชอบธรรม เรื่องนั้นก็ยังคงถูกต้องชอบธรรมอยู่เสมอ¹⁶

หากมา พิจารณาหลักสูตรการฝึกของ กองทัพบก ที่เป็นหลักสูตร พื้นฐานที่สำคัญ ในการฝึกแปรสภาพ ให้ พลเรือน เป็นทหาร ที่มีในปัจจุบัน ก็คือ หลักสูตร การฝึกทหารใหม่ ซึ่งยึดถือ ตามระเบียบและ หลักสูตรการฝึก การฝึกทหารใหม่เบื้องต้นทั่วไป สำหรับทหารทุกเหล่า ของ ทบ.(10 สัปดาห์) พ.ศ. 2551 และปรับปรุงเพิ่มเติม พ.ศ. 2560 และ คู่มือการประเมินผลการฝึกทหารใหม่ เบื้องต้นทั่วไป สำหรับทหารทุกเหล่า ของ ทบ. (10 สัปดาห์) พ.ศ. 2555 ได้กำหนด ให้ มีการฝึกสอนอบรม ให้กับทหารใหม่ จำนวน 14 เรื่อง โดยใช้เวลา ในการฝึกอบรม จำนวน 50 ชั่วโมง จาก 450 ชั่วโมง โดยมี หัวข้อในการฝึกอบรม และ ระยะเวลาในการฝึกอบรม มีดังนี้ วิชาคุณลักษณะทหาร จำนวน 2 ชั่วโมง, วิชาแบบธรรมเนียมของทหาร จำนวน 5 ชั่วโมง, วิชาคุณธรรมของทหาร จำนวน 6 ชั่วโมง, วิชา มารยาท และ วินัยของทหาร จำนวน 4 ชั่วโมง, วิชาหน้าที่พลเมืองดี จำนวน 2 ชั่วโมง, วิชาความรักและ การป้องกันประเทศชาติ จำนวน 4 ชั่วโมง, วิชาการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย จำนวน 2 ชั่วโมง, วิชาพระมหากษัตริย์ไทย ในระบอบประชาธิปไตย จำนวน 2 ชั่วโมง, วิชาการเสริมสร้างและปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมือง ในหน่วยทหาร จำนวน 6 ชั่วโมง, วิชารัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย จำนวน 2 ชั่วโมง, วิชาประวัติศาสตร์ชาติ ไทย จำนวน 6 ชั่วโมง, วิชาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 2 ชั่วโมง, วิชาการก่อการร้าย/การ ต่อต้านการก่อการร้าย จำนวน 3 ชั่วโมง และวิชาความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับ โรคเอดส์ และ ยา เสพติด จำนวน 3 ชั่วโมง¹⁷ ในการฝึก ได้มีการปรับลดวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย ซึ่ง การ อบรม วิชาประวัติศาสตร์ไทย มีการปรับลดเวลาจาก 10 ชั่วโมง เป็น 6 ชั่วโมง โดย กรมยุทธศึกษาทหารบก ได้เน้นย้ำว่า การปรับลดเวลา ไม่ได้หมายความว่า ให้ความสำคัญของการอบรม แต่ให้หน่วยสอนอบรม/ปลูกเร้าทหารใหม่ ในทุกโอกาส อาทิ เช่น ก่อนนำทหารใหม่ออกกำลังกาย, ก่อนการรับประทานอาหาร เป็นต้น¹⁸

ถ้าหาก พิจารณาถึง ข้อเท็จจริง การสอนอบรม วิชาประวัติศาสตร์ไทย ให้กับ ทหารใหม่ นอกจากจะมีการปรับลดชั่วโมง โดยใช้การปลูกฝังตามห้วงระยะเวลา นั้น ไม่สามารถ กระตุ้น ความสำนึก ให้กับ ผู้เข้ารับการฝึก ได้ดีเท่าที่ควรเนื่องจาก พื้นฐานความรู้ทาง ประวัติศาสตร์ ในการศึกษาภาคบังคับ และ การสอนอบรม ให้กับ ทหารใหม่ ยังเน้น รูปแบบ การถาม – ตอบ เพื่อใช้ในการประเมินผล/การตรวจสอบการฝึกทหารใหม่

มากกว่า การสอนอบรมให้ ทหารใหม่ เกิดความสำนึกตระหนักรู้ ถึงความสำคัญในสถาบันหลักของชาติ

สำหรับการฝึก หลักสูตรการฝึก การฝึกทหารใหม่เบื้องต้นทั่วไป สำหรับทหารทุกเหล่า ของ ทบ.(10 สัปดาห์) ในปีงบประมาณ พ.ศ.2562 การสอนอบรม จำนวน 50 ชั่วโมง ให้เพิ่มเติมการสอนอบรม ตามแนวทางของหน่วย ฉก.ทม.รอ.904 อีก 7 หัวข้อ แบ่งออกเป็น เวลา ที่ใช้สอน จำนวน 15 ชั่วโมง คงเหลือ เวลา สอนอบรม ในวิชา เดิม 35 ชั่วโมงโดย ใช้เวลา ในการฝึก ในห้วง 1900- 2000 วันจันทร์ – ศุกร์ เรื่องที่ทำการ อบรม เพิ่มเติมได้แก่ สถาบันพระมหากษัตริย์ กับประเทศไทย, ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ของชาติและ พระราชกรณียกิจ ของ พระมหากษัตริย์, พระราชประวัติ บุญญาธิการ และ พระอัจฉริยภาพในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10, ศาสตร์พระราชา เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร, ประวัติ และ แบบธรรมเนียมประเพณี ของ ทหารมหาดเล็ก, ความมั่นคง ของชาติ และ หน้าที่พลเมือง และโครงการพระราชดำริ¹⁹

ถือได้ว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ฉก.ทม.รอ.904 ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ และ ความจำเป็น ในการปรับปรุง หลักสูตร การฝึกทหารใหม่ ในการสอนอบรม ให้ ทหารใหม่ ได้มีจิตสำนึก และ ตระหนักรู้ ถึง ความสำคัญ ของสถาบันอันจะเป็น การสร้างกระบวนการ รับรู้ และ การปลูกฝังความจงรักภักดี ต่อสถาบันหลักของชาติไทย และ การ นำองค์ความรู้ จากการฝึกอบรมหลักสูตร จิตอาสา 904 มาขยายผลการฝึกภายในหน่วย สามารถปลูกฝังอุดมการณ์ รักชาติ รักสถาบัน และอุดมการณ์จิตอาสา ให้กับ กำลังพล ได้อย่างเป็นรูปธรรม

สอดคล้องกับ ในปีงบประมาณ พ.ศ.2562 ทบ.ได้จัดทำเอกสารคู่มือทหารกับศาสตร์ของ พระราชาในการพัฒนาประเทศ เพื่อให้หน่วยได้นำไปสอนอบรมให้กับกำลังพลและ ครอบครัว ตลอดจนมวลชนของหน่วย ให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปใช้ และขยาย ผลได้ ซึ่งจะเกิดผลดีกับหน่วยและภารกิจของหน่วย หากมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีการปรับปรุงพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ²⁰

ขอบเขตของการจัดการเรียนการสอนภายในหน่วย โดยหน่วยระดับกองพันขึ้นไป รับผิดชอบในการวางแผนจัดการเรียนการสอนในภาพรวม โดยกำหนดเรื่องที่ทำให้การฝึกสอนอบรมให้สอดคล้องกับที่ตั้งหน่วย และใช้วิธีหมุนเวียนกำลังพล เข้ารับการฝึกสอนอบรม เรื่องที่จะทำการฝึกอบรม ประกอบด้วย ภาคทฤษฎี 5 เรื่อง ดังนี้ ที่มาศาสตร์ของพระราชา, ศาสตร์ของพระราชา 13 ด้าน และวิธีการแห่งศาสตร์ ฯ, หลักการทรงงาน 23 ข้อ, เศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ ภาคปฏิบัติ 5 เรื่อง ดังนี้ กิจกรรมทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพชนิดต่าง ๆ และการเตรียมดิน, กิจกรรมการปลูกพืชผักผลไม้ และการเลี้ยงสัตว์, กิจกรรมการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ในพื้นที่ 1 ไร่, กิจกรรมปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง และการสร้างฝาย และกิจกรรมการส่งเสริมอาชีพเพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ เมื่อจบการฝึกสอนอบรมที่กำหนดไว้ไม่ต่ำกว่า 10 ชั่วโมง แล้วให้มีการมอบประกาศนียบัตรรับรอง โดยให้ใช้ผู้ฝึกสอนอบรมหรือวิทยากร และทรัพยากรที่มีของหน่วยให้มากที่สุด การของบประมาณเพิ่มเติมในการจัดการเรียนการสอนให้ขอเมื่อมีความจำเป็น ห่วงเวลาการเปิดการเรียนการสอนจะต้องไม่กระทบต่องานการฝึกประจำปี เนื้อหาและวิธีปฏิบัติที่สอนจะต้องมีเอกสาร ตำรา คู่มือการสอนอบรม และเครื่องช่วยฝึกสอน รวมทั้งสถานที่ หรือสถานประกอบการปฏิบัติ ที่เหมาะสม และ ให้มีการประเมินผลเป็นบุคคล และเป็นหน่วยหลังการฝึกอบรมทุกครั้ง

ในการ ฝึกอบรม โครงการจิตอาสาพระราชทาน 904 วปร. หลักสูตรหลักประจำ “เป็นบ่าวเป็นแม่พิมพ์” ของวิทยากร จิตอาสา 904 จำนวน 50 วัน²¹ มีการกำหนดชั่วโมง ในการฝึกอบรม จำนวน 462 ชั่วโมง แบ่งเป็น วิชาทหารทั่วไป 27 ชั่วโมง, วิชาอุดมการณ์และสถาบันพระมหากษัตริย์ 85 ชั่วโมง, วิชาองค์ความรู้ด้านจิตอาสา 80 ชั่วโมง, วิชาชีพ (เลือก) 30 ชั่วโมง, วิชาศาสตร์พระราชา 90 ชั่วโมง และ การฝึกปฏิบัติและการศึกษาดูงานพื้นที่จริง 150 ชั่วโมง

และ ใน ปีพ.ศ. 2562 ได้มีการฝึก อบรม โครงการจิตอาสาพระราชทาน 904 วปร. หลักสูตรพื้นฐาน จำนวน 15 วัน²² โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ ทำการฝึกบุคคลซึ่งจะไปควบคุมระบบงาน ศูนย์อำนวยการจิตอาสาภาค และการสร้างเครือข่ายประชาชนจิตอาสา เป็นแกนหลักจิตอาสาสร้างสำนึกในหน้าที่ เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ โดยได้มี

การพัฒนา ปรับปรุง หลักสูตร การฝึกอบรม เป็นจำนวน 128 ชั่วโมง แบ่งเป็น วิชาพัฒนา บุคลิกภาพ 20 ชั่วโมง, วิชาอุดมการณ์และสถาบันพระมหากษัตริย์ 28 ชั่วโมง, วิชาองค์ความรู้จิตอาสา 52 ชั่วโมง, วิชาศาสตร์พระราชา 20 ชั่วโมง และศึกษาดูงาน 8 ชั่วโมง

ซึ่งในการ ฝึกอบรม วิชาอุดมการณ์ และ สถาบันพระมหากษัตริย์ ใน โครงการจิตอาสา พระราชทาน 904 วปร. หลักสูตรพื้นฐาน จำนวน 15 วัน ทางโรงเรียน จิตอาสา ได้กำหนด เนื้อหาวิชาย่อย ดังนี้ ถ่ายทอดประสบการณ์ การทำงานจิตอาสา 904 (3 ชั่วโมง), ฝึกบรรยายเป็นวิทยากร หัวข้ออุดมการณ์สถาบันพระมหากษัตริย์ (2 ชั่วโมง), บทบาทของ สถาบันพระมหากษัตริย์ ในการพัฒนาประเทศชาติ (2 ชั่วโมง), ปฐมบรมกษัตริย์ ราชวงศ์จักรี กับการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ (2 ชั่วโมง), พระราชประวัติ พระบุญญาธิการ และพระอัจฉริยภาพในรัชกาลที่ 10 (3 ชั่วโมง), พระราชกรณียกิจที่สำคัญของแต่ละ รัชกาลในราชวงศ์จักรี/เกร็ดความรู้ทั่วไป (4 ชั่วโมง), พระราชกรณียกิจของ พระมหากษัตริย์ในยุคสมัยสงครามเย็น (2 ชั่วโมง), หลักการปฏิบัติในงานพระราชพิธี (2 ชั่วโมง), พระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 10 (4 ชั่วโมง) และ ยุทธศาสตร์ทุนคนไทย / กระบวนการสร้างบ้านประเทศไทย (4 ชั่วโมง)

จากการพิจารณา องค์ความรู้ “วิชาอุดมการณ์และสถาบันพระมหากษัตริย์” ที่ทาง โรงเรียน จิตอาสา ได้กำหนดให้ มีการฝึกอบรมให้ กับ ผู้เข้ารับการศึกษา ทั้งหลักสูตร “หลักประจำ” และ หลักสูตร “พื้นฐาน” ล้วนแต่ เป็น องค์ความรู้ ที่มีความสำคัญยิ่ง ในการสร้างเสริม ความสำนึกในพระมหากษัตริย์คุณ ของ สถาบันกษัตริย์ และ ความจงรักภักดีต่อ ชาติบ้านเมือง ซึ่งใน ในปี งบประมาณ พ.ศ. 2562 กองทัพบก ได้ให้ความสำคัญ โดยได้ เพิ่ม การฝึกเพิ่มเติมการสอนอบรม ตามแนวทางของหน่วย ฉก.ทม.รอ.904 ทหารใหม่เบื้องต้นทั่วไป สำหรับทหารทุกเหล่า ของ ทบ.(10 สัปดาห์) ในปีงบประมาณ พ.ศ.2562, และจัดทำ เอกสารคู่มือทหารกับศาสตร์ของพระราชาในการพัฒนาประเทศ เพื่อให้หน่วยได้นำไปสอน อบรมให้กับกำลังพลและครอบครัว

เพื่อให้การ นำ องค์ความรู้ ที่ได้รับ นำไปขยายผลการฝึก ให้กับ กำลังพล โดยเฉพาะ ทหาร กองประจำการ ของหน่วยขึ้นตรง กองพลทหารราบที่ 4 จึงขอเสนอแนวทางในการจัดการ ฝึกอบรม “อุดมการณ์ จิตอาสา” เพิ่มเติม จากการฝึกอบรม ข้างต้น ดังนี้

การเป็นตัวอย่างที่ทางด้านจิตอาสาอย่างสม่ำเสมอ ตามทฤษฎีเซลล์กระจกเงา (mirror neuron theory)²³ โดย ผู้บังคับบัญชา หรือ ครูฝึกที่เป็นผู้ฝึกสอน กล่าวคือ เมื่อผู้สอนแสดงพฤติกรรมใดๆ ออกมาอย่างสม่ำเสมอ แม้ไม่ต้องสอนโดยวาจาแต่ก็เป็น การสอนโดยการกระทำ ผู้เรียนจะมีแนวโน้มแสดงพฤติกรรมนั้นด้วย การพัฒนาลักษณะนี้ เป็น การให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยกระบวนการซึมซับ การสังเกต การเลียนแบบพฤติกรรม ซึ่งการแสดงออก ถึงความจงรักภักดี ต่อ สถาบัน การน้อมนำ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, ศาสตร์พระราชา มาเป็นหลักในการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน แล การมีอุดมการณ์ จิตอาสา ของผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นภายในหน่วย จะเป็นแบบอย่างที่ดี ให้กับ ผู้ใต้บังคับบัญชาโดยเฉพาะทหาร กองประจำการ ได้ยึดถือเป็นแบบอย่างใน การปฏิบัติ ตนตามแบบอย่างที่ดี

การจัดการเรียนรู้ต้องผ่านกระบวนการการปฏิบัติ (action learning)²⁴ โดยการให้ผู้เข้ารับการฝึก ลงมือปฏิบัติกิจกรรมจิตอาสา, การปฏิบัติตามศาสตร์พระราชา การน้อมนำหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปฏิบัติ ตามความเหมาะสมด้วยตนเอง โดยเริ่มจาก ตนเอง ไม่จำเป็นต้องจัดเป็นโครงการจิตอาสา ของหน่วย แต่ควรบูรณาการไปในทุกห้วง การปฏิบัติ ตามระเบียบปฏิบัติประจำวัน การฝึก การสอนอบรม หรือทุกกิจกรรม การเรียนรู้ การออกกำลังกายเล่นกีฬา รวมถึง ห้วงการปล่อยลาพักเช่น การไม่ทิ้งเศษขยะ, การช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดภายในหน่วย การช่วยเหลือแสดงน้ำใจต่อผู้อื่น เป็นต้น และที่สำคัญจะต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการปฏิบัติ ใน หมวดหมู่ กองร้อย หรือ ทหารกองประจำการในผลิตภัณฑ์เดียวกัน หรือ ต่อ ผู้บังคับบัญชา เพื่อสร้างกระบวนการ ยอมรับในการปฏิบัติที่ถูกต้อง เหมาะสม

การสร้างบรรยากาศที่กระตุ้น การเรียนรู้จิตอาสา โดยทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกร่วม ความเห็นอกเห็นใจ เอาใจผู้อื่นมาใส่ใจตนเอง เพื่อรับรู้ความรู้สึก และตอบสนองโดยการ แสดงพฤติกรรมจิตอาสา อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยการอบรม ให้ความรู้ เกี่ยวกับ ที่มา ประเภท และ ความสำคัญ ของ โครงการจิตอาสาพระราชทาน 904 วปร. รวมถึง ผลของการดำเนินการ ในห้วงที่ผ่านมา ของ โครงการฯ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจ ในการ เรียนรู้ และ น้อมนำอุดมการณ์จิตอาสา มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

การสอนอบรมปลูกฝังอุดมการณ์ ความจงรักภักดี ต่อ สถาบัน ในวิชาอุดมการณ์และ สถาบันพระมหากษัตริย์ ให้กับทหารกองประจำการ ควบคู่กับการเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยน ความคิดและมุมมอง (Transformation of learning) จากการเรียนรู้ เพื่อใช้ในการสอบ วัดผล เป็นการเรียนรู้ด้วยจิตสำนึก ในความเสียสละของ บรรพชน และความสำนึก ในพระมหากษัตริย์คุณ ของ บุรพกษัตริย์ ที่ทรงปกป้องคุ้มครองประเทศชาติ เพื่อให้เกิด ความตระหนักรู้ และ มีจิตสำนึกในความเป็นไทย อย่างยั่งยืน

ในการ ฝึกสอนอบรม สามารถ ใช้การ การรับฟังการบรรยาย ในหัวข้อ “สถาบัน พระมหากษัตริย์กับประเทศไทย” จาก วิทยากรจิตอาสา 904 ที่สำเร็จ หลักสูตรฝึกอบรม โครงการจิตอาสาพระราชทาน 904 วปร. จากโรงเรียนจิตอาสา ทั้ง “หลักสูตรหลัก ประจำ” และ “หลักสูตรพื้นฐาน” ในการ มาบรรยายให้ความรู้ ในขั้นต้น และ หน่วย สามารถดำเนินการต่อยอด โดยใช้ การปฏิบัติตามคู่มือค่ายทหารเข้มแข็งของกองทัพบก²⁵ และ คู่มือ “ทหารกับศาสตร์ของพระราชาในการพัฒนาประเทศ ”²⁶ มาเป็นแนวทาง ในปฏิบัติ ซึ่ง จะมีการประเมินผล และ วัดผลที่เป็นรูปธรรมทั้งกองทัพบก